

KARIERA DOKTORJEV ZNANOSTI, SLOVENIJA

METODOLOŠKO POJASNILO

NAMEN RAZISKOVANJA
PRAVNA PODLAGA ZA RAZISKOVANJE
ENOTE OPAZOVANJA
ZAJETJE
ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV
DEFINICIJE
POJASNILA
OBJAVLJANJE REZULTATOV
REVIDIRANJE PODATKOV
DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA
PRIPRAVIL/A/I
ZADNJIČ OSVEŽENO

NAMEN RAZISKOVANJA

S statističnim raziskovanjem o karieri doktorjev in doktoric znanosti želimo pridobiti podatke o zaposlitvi in karieri doktorjev in doktoric znanosti, o njihovi mednarodni mobilnosti ter o razlogih zanjo. Raziskovanje se izvaja skladno z mednarodno metodologijo (OECD, UNESCO, Eurostat). To nam omogoča primerljivost pridobljenih podatkov s podatki drugih držav, izračunavanje mednarodno primerljivih kazalnikov ter, v prihodnje, spremljanje trendov na področju kariere in mobilnosti doktorjev in doktoric znanosti v Sloveniji, Evropi in svetu.

PRAVNA PODLAGA ZA RAZISKOVANJE

Raziskovanje izvajamo na podlagi Zakona o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in št. 9/01) in vsakokratnega letnega programa statističnih raziskovanj.

ENOTE OPAZOVANJA

Enota opazovanja so osebe z doktoratom znanosti (ne glede na to, ali je bil doktorat pridobljen v Sloveniji ali v tujini) v starosti do vključno 69 let, ki imajo stalno ali začasno prebivališče v Sloveniji.

ZAJETJE

Raziskovanje je vzorčno. V vzorčni okvir so bile osebe vključene iz več virov, v katerih so bile osebe opredeljene na dan 31. 12. 2012 kot doktorji znanosti.

Vzorec je bil enostaven slučajen stratificiran. Stratumi so bili določeni glede na spol, starostni razred osebe in področje znanosti, iz katerega je oseba doktorirala. Osebe, za katere nismo poznali področja znanosti, iz katerega so doktorirale, so predstavljale poseben stratum. Velikost vzorca je bila 2.237 oseb.

V anketi je sodelovalo 1.214 oseb. Pri začetni velikosti vzorca je bilo neustreznih 6 % oseb. Z 31 % izbranih oseb nam niti ni uspelo vzpostaviti stika. To so osebe z neznano ustreznostjo.

ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki so bili pridobljeni s kombinacijo podatkov:

- iz razpoložljivih administrativnih in drugih evidenc oziroma raziskovanj: letna statistična raziskovanja o diplomantih - doktorjih znanosti za obdobje od 1989 do 2012, Statistični register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP), Register brezposelnih oseb, Popis prebivalstva 2002, Centralni register prebivalstva (CRP) in
- podatkov, ki smo jih zbrali z anketiranjem doktorjev znanosti po telefonu, s poštnim vprašalnikom in internetnim vprašalnikom.

DEFINICIJE

Doktor znanosti je oseba, ki je dosegla doktorat znanosti, enega ali več, ki je opravila študijski program tretje stopnje in ki je po končanem študijskem programu pridobil/a znanstveni naslov doktor/doktorica znanosti.

Raziskovalec je oseba, ki se je v zaposlitvi, ki jo je opravljala na dan 31. 12. 2012 (ne glede ali je ta osnovna ali dodatna), ukvarjala z raziskovanjem in/ali eksperimentalnim delom, to je s koncipiranjem ali z ustvarjanjem novega znanja, proizvodov, postopkov, metod ali sistemov, ali je vodila take projekte).

Za razvrščanje podatkov po **področjih znanosti** smo uporabili mednarodno klasifikacijo področij znanosti in tehnologije (Field of science and technology - FOS) 2007.

Čas od vpisa do zaključka doktorata je čas od leta, v katerem se je oseba vpisala na doktorski študij oziroma mu je visokošolska institucija formalno odobrila vključitev v doktorski študij, do leta, v katerem je oseba zaključila doktorski študij.

Mednarodno mobilen doktor znanosti je oseba, ki je v obdobju od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2012 več kot 3 mesece skupaj opravljala doktorski študij in/ali je po doseženem doktoratu delala ali se je ukvarjala z raziskovalnim in/ali eksperimentalnim delom v tujini.

Sektorji zaposlitve

Podjetja oziroma organizacije, v katerih so bili doktorji znanosti zaposleni, smo razvrstili v naslednjih pet **sektorjev**:

1. **Poslovni sektor** zajema gospodarske družbe, katerih osnovna dejavnost je tržna proizvodnja blaga ali storitev za prodajo širši javnosti po gospodarsko pomembni ceni.

2. **Državni sektor** zajema nefinančne družbe pod javnim nadzorom, druge enote centralne ravni države, druge enote lokalne ravni države in neposredne porabnike državnega proračuna.
3. **Visokošolski sektor** zajema univerze in druge institucije, v katerih poteka izobraževanje po srednji šoli, ne glede na vir financiranja in pravni status. Vključeni so tudi raziskovalni inštituti, eksperimentalne enote in klinike pod neposrednim nadzorom javnih visokošolskih zavodov.
4. **Drug izobraževalni sektor** zajema vse institucije, ki izvajajo predšolsko, osnovnošolsko ali srednješolsko izobraževanje, ne glede na njihov vir financiranja in pravni status.
5. **Zasebni nepridobitni sektor** zajema zasebne nepridobitne institucije, ki oskrbujejo zasebnike in gospodinjstva. Financira jih ustanovitelj v obliki daril v naravi, del finančnih sredstev pa prispevajo gospodarske družbe in država.

POJASNILA

UTEŽEVANJE

Zbrane podatke smo utežili. Cilj uteževanja je, da izboljšamo reprezentativnost (tipičnost) vzorca (da vzorec čim boljše predstavlja populacijo, ki jo raziskujemo). Podatke smo utežili zaradi različnih verjetnosti izbora in zaradi neodgovora. Tako vsaka enota v vzorcu predstavlja določeno število enot v ciljni populaciji. Če pri računanju ocen ne upoštevamo uteži, dobimo pristranske ocene o populaciji.

NATANČNOST OCEN

Ker v raziskovanje niso vključene vse enote ciljne populacije, ampak le izbran slučajni vzorec, se pri ocenah pojavijo vzorčne napake. Velikost vzorčne napake določajo vzorčni načrt, velikost vzorca in variabilnost podatkov. Zato so ocene različno natančne. Na Statističnem uradu opozorimo na manj natančne ocene tako, da jih opremimo s posebno oznako ali ocen sploh ne objavimo.

Če so v tabeli ocene števila enot z določeno lastnostjo ali ocenjeni deleži enot z določeno lastnostjo, izraženi z vrednostmi med 0 in 1, velja:

Če je standardna napaka (se) ocene deleža

- 0,05 ali manj ($se \leq 0,05$), je ocena dovolj natančna, zato je objavljena brez omejitve;
- od 0,05 do vključno 0,15 ($0,05 < se \leq 0,15$), je ocena manj natančna in je označena s črko M;
- večja od 0,15 ($se > 0,15$), je ocena premalo natančna za objavo, zato je nadomeščena s črko N.

Če so v tabeli ocenjene populacijske vsote (zveznih) spremenljivk, povprečja zveznih spremenljivk ali razmerja populacijskih vsot (zveznih) spremenljivk, so omejitve pri objavi določene glede na relativno standardno napako oziroma koeficient variacije (cv). V tem primeru velja:

Če je koeficient variacije (cv) ocene

- 10 % ali manj ($cv \leq 10 \%$), je ocena dovolj natančna, zato je objavljena brez omejitve;
- od 10 % do vključno 30 % ($10 \% < cv \leq 30 \%$), je ocena manj natančna in je označena s črko M;
- večji od 30 % ($cv > 30 \%$), je ocena premalo natančna za objavo, zato je nadomeščena s črko N.

OBJAVLJANJE REZULTATOV

Dvoletno (predvidoma):

- Prva objava. Kariera doktorjev znanosti, Slovenija.
- Podatkovni portal SI-STAT - <http://www.stat.si>

REVIDIRANJE PODATKOV

Zaradi nepredvidene ovire v procesu obdelave objavljamo namesto končnih podatkih začasne podatke. Končni podatki bodo objavljeni predvidoma konec maja 2014.

DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

/

PRIPRAVILA:

Urška Arsenjuk

ZADNJIČ OSVEŽENO:

20. 2. 2015